

PODPORUJE UHLÍKOVÝ TRH ROZVOJOVOU SPOLUPRÁCI ČESKÉ REPUBLIKY?

Úvod

Česká republika, stejně jako řada dalších zemí EU, dlouhodobě neplní své závazky v navyšování objemu financí na zahraniční rozvojovou spolupráci (ZRS) a vzhledem k současné ekonomické situaci v ČR i v EU, je čím dál obtížnější najít dodatečné zdroje z veřejného rozpočtu. O to více je potřeba zajistit, aby současné prostředky byly využívány co nejefektivněji.

Kromě veřejných zdrojů v rámci oficiální rozvojové spolupráce vynakládají nemalé finanční prostředky do rozvojových zemí také soukromé společnosti zapojené do tzv. uhlíkového trhu. Řada firem působících v České republice v posled-

ních 4 letech investovala v řádu miliard korun do projektů na snížení emisí v rozvojových zemích skrze uhlíkové kredity. Ne vždy však šlo o environmentálně a rozvojově přínosné projekty a jen minimum z nich směřovalo do nejchudších zemí.

Česká republika vypustí každoročně cca 12 tun oxidu uhličitého na obyvatele, čímž vysoce převyšuje evropský průměr. Pro srovnání: USA vypouští přes 17 tun na hlavu, Německo nebo Velká Británie kolem deseti, průměr v EU je pak 7,5 tun podobně jako v Číně (7,2 tuny CO₂). Podstatnou část českých emisí vyprodukuje zdejší průmysl a energetika.

Česko je tedy dílem zodpovědné i za negativní dopady klimatických změn v rozvojových zemích, kde stále intenzivnější dlouhotrvající sucha či extrémní srážky reálně způsobují značné škody na majetku i životech. Vyspělé země (včetně ČR) se proto na klimatické konferenci OSN v Cancúnu (v prosinci 2010) dohodly, že budou každoročně poskytovat nové a dodatečné finanční prostředky na adaptační a mitigační opatření v rozvojových zemích. Výše příspěvků má postupně narůstat na hodnotu 100 mld. dolarů ročně v roce 2020. Celkové náklady mají být hrazeny z veřejných, soukromých a inovativních zdrojů, podle představy Evropské komise i řady členských států pak zejména prostřednictvím uhlíkového trhu.

S uhlíkovým trhem jako nástrojem k financování projektů na snižování znečištění v rozvojových zemích má zkušenost už 143 českých firem, které se účastní evropského systému obchodování s emisními povolenkami (EU ETS). Od roku 2008 umožňuje evropská legislativa¹ podnikům zahrnutým do EU ETS používat ke splnění jejich povinností namísto stanovené části evropských povolenek také uhlíkové kredity, které získají investicí do projektu na snížení emisí v jiné zemi než ČR. Mezinárodní trh s uhlíkovými kredity se řídí pravidly Kjótského protokolu a dalšími dohodami signatářů Rámcové úmluvy OSN o změně klimatu.

Smyslem propojení evropského trhu s emisními povolenkami s mezinárodním uhlíkovým trhem bylo rozšířit možnosti podniků splnit požadavky legislativy, zlevnit související náklady a podpořit čistý rozvoj ve třetím světě. Zaplatit redukci skleníkových plynů v ekonomicky méně vyspělých zemích, např. v Indii, může být výhodnější, než dosáhnout téhož snížení emisí v České republice. To je ovšem zároveň největší ekologická slabina propojení – pokud by množství externích kreditů, které mohou být použity místo povolenek, nebylo striktně omezeno, hrozí, že v Evropě k žádnému snížení emisí nedojde.

Uhlíkové kredity z projektů v rozvojových zemích jsou mezinárodní komoditou, jejíž obchodování nabízí mnoho příležitostí, ale také rizik. Evropská legislativa stanovila pro kredity určitá základní kritéria, pro zkušené a odpovědné investory jsou však vesměs nedostačující. Tato studie předkládá a shrnuje hlavní argumenty, proč by firmy měly dbát na kvalitu obchodovaných uhlíkových kreditů.

1. Obchodování s emisními povolenkami a pravidla pro uhlíkové kredity

Záměrem zavedení systému EU ETS bylo významně snížit emise a vytvořit pobídky k investicím do jejich snižování. Obchodování se týká zhruba 13 000 průmyslových a energetických zařízení ve třiceti zemích Evropy. Systém umožňuje zúčastněným firmám použít místo povolenek také uhlíkové kredity z většiny typů projektů na snižování emisí v rámci Kjótského protokolu. Výjimkou jsou uhlíkové kredity pocházející z jader-
ných zařízení, z využívání půdy a lesnických činností.

V obchodovacím období 2008 až 2012 mohou podniky použít uhlíkové kredity namísto povolenek maximálně do výše, kterou stanovil národní alokační plán příslušného státu – v případě Česka je to 10 % neboli 43,5 milionů kreditů za celé pětileté období.

Od roku 2013 budou pravidla pro využívání kreditů záviset na uzavření nové mezinárodní dohody o ochraně klimatu, kterou Evropská unie jako největší zdroj poptávky po uhlíkových kreditech prosazuje. Jelikož se dohoda zatím nepodařilo uzavřít, budou podniky moci použít veškeré přebytečné kredity z druhé fáze EU ETS a kredity z projektů, které byly registrovány před rokem 2013. Pokud jde o kredity z nově registrovaných projektů (po roce 2012), budou uznány pouze ty, které byly realizovány v nejméně rozvinutých zemích světa nebo v zemích, které s EU uzavřou bilaterální smlouvu. Až bude nová klimatická smlouva dojednána, uhlíkové kredity použitelné v EU ETS budou muset pocházet ze zemí, které tuto dohodu ratifikují.

Další změnou jsou kvalitativní kritéria pro uhlíkové kredity. Od května 2013 nebude možné namísto povolenek použít uhlíkové kredity z projektů zahrnujících trifluormethan (HFC-23) a oxid dusný (N₂O) z výroby kyseliny adipové (dále jen „projekty průmyslových plynů“).² Důvody pro vyloučení těchto typů velmi rozšířených uhlíkových kreditů uvádíme v samostatném rámečku. Otazníky zatím zůstávají ohledně budoucího použití kreditů z velkých vodních přehrad. Velké přehrady vyrábějí elektřinu, aniž by přitom přímo produkovaly oxid uhličitý. Mohou však mít devastující ekologické, ekonomické a sociální dopady, zvláště pro zemědělce a původní obyvatele. Zároveň mohou být také významným zdrojem emisí skleníkových plynů – metanu, který pochází především z tlení původní vegetace.

Dodržování pravidel bude automaticky kontrolovat unijní registr emisních povolenek, jenž podle unikátního čísla každého uhlíkového kreditu pozná, z jakého projektu pochází. V letech 2008 až 2020 budou moci firmy zahrnuté do emisního obchodování použít celkově zhruba 1,6 miliard uhlíkových kreditů namísto povolenek.

Obchodování s uhlíkovými kredity z projektů na snížení emisí funguje na principu „offsetingu“ – tuna CO₂ vypuštěná kupující stranou (znečišťovatelem) je kompenzována tunou CO₂, kterou prodávající strana ušetřila. Výsledný vliv obchodu na klima je tedy neutrální. Je zřejmé, že pokud má mezinárodní úsilí o ochranu klimatu vést ke splnění přijatého cíle, tedy udržet zvýšení průměrné teploty Země pod kritickými 2 stupni Celsia, pouhý offseting přes uhlíkové kredity stačit nebude. Vedle průmyslových zemí budou muset významně snižovat emise také vyspělejší rozvojové země, které jsou v současnosti hlavním původcem uhlíkových kreditů. Kreditování pak bude vyhrazeno pouze pro ty nejchudší z rozvojových zemí.

² <http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=MEMO/10/615>

¹ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/101/ES.

Rámeček: Důvody pro zákaz kreditů z projektů průmyslových plynů v EU ETS

Projekty průmyslových plynů jsou v naprosté většině realizovány ve vyspělejších rozvojových zemích, jež mají vlastní možnosti, jak financovat toto levné snížení emisí samy. Osmdesát procent kreditů z projektů na destrukci HFC-23 a 60 procent N₂O kreditů pochází z Číny. Zbývající část je pak většinou z Indie a několika dalších rozvojových zemích, z nichž některé jsou členy OECD.

Náklady na snížení jedné tuny CO₂ tímto způsobem se pohybují kolem 1 eura, zatímco stejná úspora emisí pomocí projektů obnovitelných zdrojů nebo energetické efektivity vychází na 5 až 15 euro.¹ Uhlíkové kredity z projektů průmyslových plynů tedy nepřispívají ani k přenosu technologií a k nezbytné dlouhodobé transformaci energetických systémů v rozvojových zemích.

Z ekonomického hlediska nemají projekty žádnou přidanou hodnotu – tedy až na absurdně přemrštěné profity pro investory. Zisky z prodeje uhlíkových kreditů z projektů na destrukci HFC-23 do evropského emisního obchodování až 78 násobně převyšují původní hodnotu investice a provozních nákladů. Jinými slovy, tyto projekty nesnižují globální emise nákladově efektivním způsobem.

Také pokud jde o přínos pro životní prostředí, jsou projekty průmyslových plynů značně diskutabilní. Mimořádně vysoká návratnost z destrukce HFC-23 podněcuje další výrobu a používání chlordifluormethanu (HCFC-22), což je látka poškozující ozónovou vrstvu Země a zároveň silný skleníkový plyn. Je pravděpodobné, že kvůli uhlíkovým kreditům se HCFC-22 vyrábí více, než pokud by kreditování nebylo možné. To následně podkopává snahy o urychlené vyřazení HCFC-22 podle Montrealského protokolu o látkách poškozujících ozónovou vrstvu.²

Podle současných pravidel dodá 19 registrovaných projektů na destrukci HFC-23 zhruba 478 milionů uhlíkových kreditů do roku 2012 a více než miliardu kreditů do roku 2020.³ Zákaz pro jejich použití se však týká pouze podniků zahrnutých do EU ETS. Pokud je budou chtít využít ke splnění svých povinností ohledně snižování emisí v sektorech mimo emisní obchodování přímo členské státy, budou muset své důvody sdělit Evropské komisi.

2. Uhlíkové kredity v emisním obchodování – dosavadní praxe

Propojení evropského uhlíkového trhu s mezinárodním je třeba chápat jako doplňkovou možnost pro splnění požadavků unijní legislativy a jako cenovou pojistku pro případ, že by cena evropských emisních povolenek byla příliš vysoká. Současná situace v EU ETS se však dramaticky rozchází s původními předpoklady. Vlivem finanční a dluhové krize i díky implementaci dalších opatření (na podporu energetické efektivity nebo obnovitelných zdrojů) jsou emise nižší a

podniky mají více povolenek, než potřebují k pokrytí svých emisí. To tlačí cenu povolenek dolů. Velké množství externích uhlíkových kreditů, které znečišťovatelé používají místo povolenek, pak problém ještě zhoršuje.

V letech 2008 až 2011 pocházelo 408 milionů z celkových 555 milionů uhlíkových kreditů použitých v EU ETS z projektů průmyslových plynů HFC-23 a N₂O (viz rámeček). Předpokládá se, že do konce roku 2012 bude vydáno dalších 709 milionů kreditů tohoto typu, které nejspíš skončí na evropském trhu, protože jinde po nich nebude poptávka.³ Ohlášení zákazu těchto kreditů v lednu 2011 naneštěstí způsobilo, že firmy zbývající čas využívají k překotnému nákupu levných kreditů, u nichž byly prokázány devastující vlivy na životní prostředí i uhlíkový trh.

Tabulka: Žebříček evropských firem s nejvíce uhlíkovými kredity

Firma	Uhlíkové kredity za období 2008-2011
ENEL	34,644,952
ArcelorMittal	29,125,094
PGE Polska Grupa Energetyczna	20,910,811
E.ON	18,362,461
RWE	16,779,345
Edison	13,448,732
ThyssenKrupp	12,776,306
Vattenfall	12,670,197
Evonik Industries	12,023,609
Lafarge	11,283,114
Gas Natural	10,477,783
Energias de Portugal	10,183,942
GDF Suez	10,157,507
Public Power Corporation of Greece	9,319,642
Salzgitter	8,289,705
Iberdrola	6,745,760
Tauron Group	6,429,518
PKN Orlen	6,200,520
ZE PAK SA	5,996,267
EDF	5,857,415

Zdroj: Sandbag

Drtivá většina (407 milionů) uhlíkových kreditů nakoupených evropskými firmami v období 2008 až 2011 pochází z projektů v Číně, Indii a Jižní Koreji. Pouze něco přes 14 tisíc kreditů má původ v nejméně rozvinutých zemích.

Uhlíkové kredity ze třetích zemí kupují za situace, kdy je na trhu dostatek levných povolenek a znečišťovatelé nejsou nu-

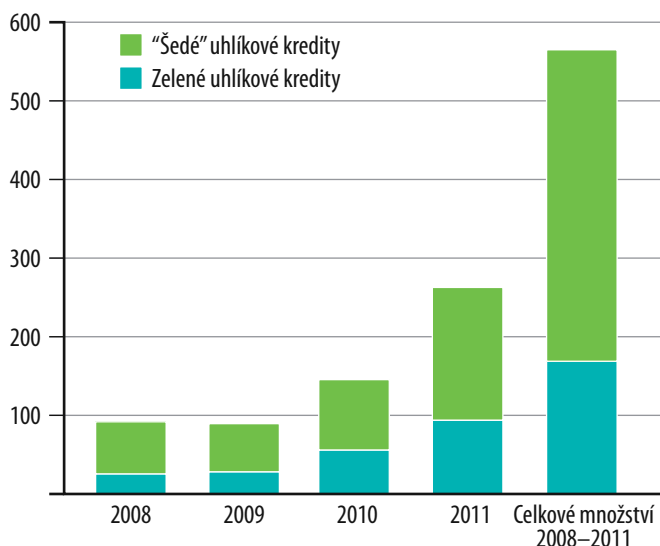
³ Sandbag: Help or Hindrance? Offsetting in the EU ETS, listopad 2012, dostupné z: http://www.sandbag.org.uk/site_media/pdfs/reports/Help_or_Hindrance_Offsetting_2012_3.pdf

ceni snižovat emise, i firmy, které je vůbec nepotřebují. Britská organizace Sandbag spočítala, že 39 % uhlíkových kreditů odevzdaných namísto povolenek v letech 2008 až 2011, použily průmyslové podniky, jež v žádném případě netrpěly nedostatkem povolenek.⁴

Jedním z důvodů je samozřejmě jejich cena, která je z povahy věci nižší než cena povolenek. Výměnou za kredity firmy ušetří povolenky, které mohou se ziskem prodat nebo si je nechat do dalšího kola. Další motivací je pak nejistota ohledně budoucí nabídky uhlíkových kreditů v souvislosti se stále se protahujícím mezinárodním jednáním o nové klimatické dohodě. K tomu se přidává snaha maximalizovat zisk nákupem levných kreditů z projektů průmyslových plynů, dokud je to možné.

Je pravda, že až donedávna neměly společensky odpovědné firmy nakupující uhlíkové kredity na trhu šanci jednoduše rozpoznat, z jakých projektů nabízené kredity pocházejí. Obchodníci ale nyní začínají nabízet tzv. „zelené uhlíkové kredity“, mezi nimiž kredity z projektů průmyslových plynů nejsou. Rozšíření služeb na uhlíkovém trhu umožňuje odpovědným firmám, aby měly své investice do uhlíkových kreditů pod kontrolou a podporovaly jen takové projekty, které jsou přínosné jak pro životní prostředí, tak pro další rozvoj hostitelské země.

Graf: Poměr mezi „zelenými“ a „šedými“ uhlíkovými kredity na evropském trhu

Zdroj: Sandbag

3. České firmy a uhlíkové kredity

V České republice je v současné době do EU ETS zapojeno necelých 400 průmyslových a energetických zařízení. Podle tzv. Národní alokačního plánu⁵ dostávaly tyto podniky v období 2008 až 2012 každoročně zdarma povolenky k vypuštění 86,8 milionů tun CO₂. Jelikož ve skutečnosti firmy vypustily méně emisí, než na kolik měly povolenky, za uplynulé čtyři roky mají navíc 41,2 miliony povolenek. To by pro představu pokrylo celkové roční emise sousedního Slovenska. Více než tři čtvrtiny všech přebytečných povolenek vlastní deset podniků v čele s ČEZ, a.s., koncernem ArcelorMittal a Energetickým a průmyslovým holdingem. Vlivem kombinace ekonomické recese a šetřivosti vlády při rozdělování povolenek si 85 % znečišťovatelů v ČR nemuselo povolenky dokupovat.⁶

Tabulka: Přehled vlastníků největšího množství přebytečných povolenek v ČR (2008-2011)

Pořadí	Podnik	Přebytečné povolenky za období 2008-2011
1	ČEZ	7,10
2	ArcelorMittal	6,95
3	Energetický a průmyslový holding	5,81
4	Veolia Environnement	3,71
5	PKN Orlen	2,80
6	AGC Group	0,71
7	Sokolovská uhelná	0,67
8	MVV Energie CZ	0,54
9	Holcim	0,47
10	Mondi Group	0,44

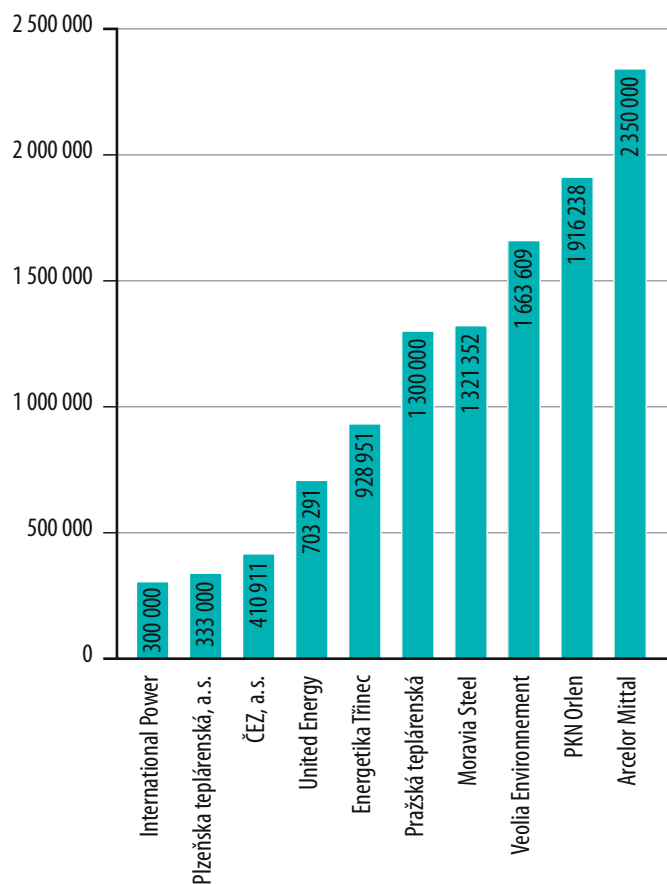
Přesto, že drtivá většina českých firem dostala zdarma dostatek povolenek k pokrytí svých emisí, 143 podniků využilo možnosti použít namísto povolenek uhlíkové kredity. Celkem firmy nakoupily 16,6 milionů uhlíkových kreditů. Nejvíce kreditů si pořídil koncern ArcelorMittal. Ve druhém obchodovacím období mohou české firmy použít maximálně 43,5 milionů externích uhlíkových kreditů.

⁵ http://www.mzp.cz/cz/narodni_alokacni_plan

⁴ Sandbag: Losing the lead? Europe's flagging carbon market, srpen 2012, dostupné z: http://www.sandbag.org.uk/site_media/pdfs/reports/Losing_the_lead_modified_3.8.2012.pdf

⁶ http://aa.ecn.cz/img_upload/eafd8382e68de047a49213a9ed52af69/czech-fat-cats-2011_final.pdf

Graf: Přehled uhlíkových kreditů nakoupených českými firmami

Pokud jde o druh investice, z nichž uhlíkové kredity použité českými firmami pocházejí, podobně jako na unijní úrovni jsou dominantním zdrojem vysoce problematické projekty průmyslových plynů HFC-23 a N₂O (necelých 74 %). Kredity z projektů na vylepšení energetické účinnosti zaujímají něco přes 9 % a obnovitelné zdroje pak kolem 1 %.

Uhlíkové kredity podle typu projektu	Množství	%
Projekty průmyslových plynů (HFC-23, N ₂ O)	12 232 600	73,71 %
Energetická efektivita v průmyslu	1 561 744	9,41 %
Využití odpadních plynů (průmysl, těžba, skládky)	1 118 335	6,74 %
Distribuce energie	1 000 000	6,03 %
Velké vodní přehrady	176 916	1,07 %
Obnovitelné zdroje energie	173 851	1,05 %
Centralizované vytápění	151 860	0,92 %
Změna paliva	106 479	0,64 %
Zemědělství	74 900	0,45 %
Celkem	16 596 685	100,00 %

Téměř 30 % uhlíkových kreditů zakoupených českými znečišťovateli má svůj původ v Jižní Koreji a přibližně čtvrtina v Číně. Třetím největším „dodavatelem“ kreditů do Česka je Ukrajina.

Uhlíkové kredity podle země původu	Množství	%
Jižní Korea	4 950 077	29,83 %
Čína	4 303 721	25,93 %
Ukrajina	2 889 742	17,41 %
Indie	1 793 891	10,81 %
Brazílie	1 520 499	9,16 %
Polsko	355 213	2,14 %
Rumunsko	185 595	1,12 %
Česká republika	138 774	0,84 %
Maďarsko	98 637	0,59 %
Pákistán	97 445	0,59 %
Litva	79 886	0,48 %
Rusko	74 616	0,45 %
Mexiko	36 100	0,22 %
Vietnam	26 415	0,16 %
Jižní Afrika	20 567	0,12 %
Francie	12 000	0,07 %
Německo	5 000	0,03 %
Chile	3 311	0,02 %
Argentina	2 696	0,02 %
Izrael	2 500	0,02 %
Celkem	16 596 685	100,00 %

Jak je patrné z výše uvedených přehledů, kvalita (environmentální a rozvojový přínos) ani původ zakoupených uhlíkových kreditů nemá při rozhodování českých firem prioritu. Důležitá je cena a jistota, že transakce bude uskutečněna. Pouze jediná firma, Vápenka Vitošov, si koupila 16 000 uhlíkových kreditů z vysoce kvalitního projektu na výrobu elektřiny z biomasy v Indii. Tento projekt prošel nezávislou mezinárodní certifikací „Gold Standard“, která potvrzuje jeho přínos pro životní prostředí i místní obyvatele. Nákup těchto kvalitních uhlíkových kreditů byl zorganizován německým koncernem FELS, do něž Vápenka Vitošov patří.

Rámeček: Zlatý standard pro uhlíkové kredity

Systém Gold Standard byl založen coby služba pro podniky nakupující uhlíkové kredity: nezávislá certifikace zaručující kvalitu (ekologickou integritu, pružnou realizaci projektu, splnění podmínek obchodování). Gold Standard spočívá v sadě pravidel a nástrojů, které zajistí kvalitu konkrétního projektu: podpora udržitelných zdrojů energie, dosahování udržitelného růstu, efektivní zapojení místních obyvatel do rozhodování, zajištění „dodatečnosti“, tj. odkup kreditů jen za takové projekty, které by si bez dodatečného příjmu z prodeje kreditů na sebe nevydělaly. Pravidla Gold Standardu jsou připravena tak, aby kredity splňovaly náročnější kvalitativní kritéria, než běžně vyžadují vlády i dozorčí orgány OSN. Proto je případné riziko neschválení projektu minimální, investice zajistí vyšší výnos a není důvod k obavám ze ztráty dobré pověsti kvůli nevydařenému projektu. Gold Standard zároveň zaručuje hostitelským zemím, že tyto projekty skutečně podpoří udržitelný rozvoj jejich ekonomik a pomohou snížit emise oxidu uhličitého.

Jaké typy projektů Gold Standard podporuje?

Obnovitelné zdroje energie

- Solární energie (výroba elektřiny i tepla);
- Šetrná biomasa: energetické plodiny, odpadní biomasa z lesní a zemědělské produkce;
- Větrné elektrárny;
- Zařízení na využití geotermální energie;
- Malé, šetrné vodní elektrárny;
- Šetrné využití bioplynu.

Úspory energií v sektoru

- Průmyslu;
- Veřejném;
- Podnikání;
- Residenčním;
- Zemědělském;
- Dopravy.

Úspěšné projekty

Jedním z prvních projektů, které úspěšně prošly registračním procesem, byla přestavba obytného komplexu ve filipínské Kuyase na nízkoenergetické bytové jednotky. Investor spolufinancoval izolaci stropů, instalaci solárních článků na ohřev pitné vody a kompaktních fluorescentních úsporných zářivek. Podporou těchto moderních technologií se dosáhlo značné úspory energie, a tím i emisí oxidu uhličitého.

Více informací: www.cdmgoldstandard.org, prodává je např. Firma Euro Green Exchange (<http://europeangreenexchange.com/>)

4. Doporučení

Evropský systém obchodování s emisemi potřebuje změny, aby byla obnovena rovnováha mezi nabídkou a poptávkou. V opačném případě hrozí, že cena uhlíku na trhu zůstane nízká a nebude motivovat znečišťovatele ke snížení emisí. Zvýšení redukčního cíle z odsouhlasených dvaceti na třicet procent zajistí, že použití externích uhlíkových kreditů zůstane pouze doplňující možností ke snižování znečištění v Evropě – tak, jak bylo zamýšleno.

Zákaz použití uhlíkových kreditů z některých typů projektů (např. průmyslových plynů) by měl být rozšířen o další činnosti. První na řadě jsou projekty velkých vodních přehrad a výstavby nových uhelných zdrojů.

Uhlíkové kredity je třeba vnímat jako formu podpory pro určité aktivity. V budoucnu by proto prostřednictvím kreditování měly být podporovány jen takové aktivity, které investice potřebují nejvíce, a to v nejméně rozvinutých zemích. Seznam žádoucích projektů by mohl pomoci.

Vzhledem k tomu, že drtivá většina uhlíkových kreditů použitých v EU ETS pochází z rychle se rozvíjejících zemí jako Čína, Indie nebo Jižní Korea, které samy realizují řadu opatření vedoucích ke snížení emisí, také původ uhlíkových kreditů by měl kupující zajímat. Podporovat nákupem uhlíkových kreditů z projektů v sektorech, kde hrozí přímá konkurence (např. výroba oceli), může být pro evropské výrobce kontraproduktivní.

Odpovědní investoři by měli nákupu uhlíkových kreditů věnovat podobnou pozornost, jako v případě ostatních dodavatelů. Pokud nejsou schopni snižovat emise vlastními opatřeními, měli by investovat jen do takových kreditů, které zajistily přínos pro obyvatele, rozvoj i životní prostředí hostitelské země.

České firmy zapojené do uhlíkového trhu by měly být českou vládou (zejména pak Ministerstvem zahraničních věcí ČR) motivovány, aby při výběru uhlíkových kreditů (respektive projektů) více reflektovaly teritoriální a sektorové priority koncepce zahraniční rozvojové spolupráce.

5. Závěr

Uhlíkové trhy představují rychle rostoucí segment světové ekonomiky. Jejich správné nastavení a chování soukromého sektoru na těchto trzích má konkrétní dopady na udržitelný rozvoj v chudých zemích. Je s podivem, že ačkoli mnohé české podniky dbají o svou dobrou pověst a přijímají v rámci své strategie společenské odpovědnosti opatření na snížení negativních dopadů jejich činností na klima nebo dokonce na dodavatele z rozvojových zemí, původem a kvalitou nakupovaných uhlíkových kreditů se příliš nezabývají. Zatímco tlak evropské veřejnosti způsobil, že se firmy začaly více zabývat etickými a environmentálními souvislostmi svého podnikání, podobná zodpovědnost se překvapivě nevyžaduje od největšího uhlíkového trhu na světě.

Použitá literatura:

Carbon Market Watch: HFC-23 Offsets in the Context of the EU Emissions Trading Scheme – Policy Briefing z 15. 7. 2010, dostupné z <http://carbonmarketwatch.org/hfc-23-offsets-in-the-context-of-the-eu-emissions-trading-scheme-policy-briefing/>

Centrum pro dopravu a energetiku a Sandbag: Czech Fat Cats 2011, dostupné z http://aa.ecn.cz/img_upload/eaf-d8382e68de047a49213a9ed52af69/czech-fat-cats-2011_final.pdf

Evropská komise: Questions & Answers on Emissions Trading: Use restrictions for certain industrial gas credits as of 2013, tisková zpráva z 25. 11. 2010, dostupná z http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-10-615_en.htm

New Carbon Finance: Easy carbon credits coming to an end, tisková zpráva z 29. 7. 2008, dostupná z <http://www.newenergyfinance.com/Download/pressreleases/10/pdf/ffile/>

Sandbag: Help or Hindrance? Offsetting in the EU ETS, listopad 2012, dostupné z: http://www.sandbag.org.uk/site_media/pdfs/reports/Help_or_Hindrance_Offsetting_2012_3.pdf

Sandbag: Losing the lead? Europe's flagging carbon market, srpen 2012, dostupné z: http://www.sandbag.org.uk/site_media/pdfs/reports/Losing_the_lead_modified_3.8.2012.pdf

PODPORUJE UHLÍKOVÝ TRH ROZVOJOVOU SPOLUPRÁCI ČESKÉ REPUBLIKY?

Autoři:	Klára Sutlovičová a Petr Patočka
Vydal:	Glopolis, Praha, prosinec 2012 Vydání první
Grafický design:	Creative Heroes (www.creativeheroes.cz)
Tisk:	Agentura David Centrum
Adresa vydavatele:	Glopolis Soukenická 23 110 00 Praha 1 Czech Republic www.glopolis.org
Copyright ©	Glopolis 2012

Glopolis je nezávislé analytické centrum (think-tank) se zaměřením na globální výzvy a příslušné odpovědi České republiky a EU. Ve spolupráci s těmi, kteří utvářejí politiku, byznys a veřejné mínění, je naším dlouhodobým cílem zlepšit politickou kulturu a přispět k přechodu na chytrou ekonomiku, k energetické a potravinové zodpovědnosti. Pro více informací navštivte webové stránky www.glopolis.org

ČESKÁ REPUBLIKA
POMÁHÁ

Publikace vyšla s finanční podporou České rozvojové agentury a Ministerstva zahraničních věcí ČR v rámci Programu zahraniční rozvojové spolupráce ČR a s podporou Evropské unie. Obsah publikace nemusí vyjadřovat stanoviska sponzorů a nezakládá odpovědnost z jejich strany. Více na www.mzv.cz a na www.europa.eu.

Tento dokument je licencován dle licence Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivateWorks 2.5. Obsah této publikace může být reprodukován nevládními organizacemi pro nekomerční účely (laskavě zašlete kopie na adresu vydavatele). Všechny další formy reprodukování a šíření s komerčním záměrem vyžadují souhlas držitele práv.

ISBN 978-80-87753-13-2